UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

3 päivänä maaliskuuta 2011 *

Asiassa C-440/09,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Sąd Najwyższy (Puola) on esittänyt 18.8.2009 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 11.11.2009, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Nowym Sączu

vastaan

Stanisława Tomaszewska,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-J. Kasel (esittelevä tuomari) sekä tuomarit A. Borg Barthet ja E. Levits,

julkisasiamies: J. Kokott,
kirjaaja: hallintovirkamies B. Fülöp,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 17.11.2010 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Nowym Sączu, asiamiehinään D. Karwala-Szot ja B. Rębilas,

– Puolan hallitus, asiamiehinään J. Faldyga ja A. Siwek,

– Euroopan komissio, asiamiehinään V. Kreuschitz ja M. Owsiany-Hornung,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja

heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 18.12.2006 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1992/2006 (EUVL L 392, s. 1, jäljempänä asetus N:o 1408/71), 45 artiklan tulkintaa.

2 Pyyntö on esitetty kansallisessa oikeudenkäynnissä, jossa kantajana on Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Nowym Sączu (sosiaaliturvalaitos – Nowy Sączin toimipiste, jäljempänä Zakład Ubezpieczeń Społecznych) ja vastaajana Stanisława Tomaszewska ja joka koskee sen vakuutuskauden huomioon ottamista, jonka asianomainen henkilö on täyttänyt toisessa jäsenvaltiossa, sekä Puolan lainsäädännössä vanhuuseläkeoikeuden saamiseksi edellytetyn vähimmäiskauden määrittämisessä sovellettavia yksityiskohtaisia sääntöjä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin säännöstö

3 Asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan r alakohdan mukaan vakuutuskausilla tarkoitetaan maksukausia tai työskentelykausia tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kausia, sen mukaan kuin ne on määritelty tai tunnustettu vakuutuskausiksi siinä lainsäädännössä, jonka mukaan ne on täytetty tai niitä pidetään täytettyinä, ja kaikkia kausia, joita

käsitellään sellaisina, jos niitä pidetään sanotun lainsäädännön mukaan vakuutuskausia vastaavina.

4 Asetuksen 45 artiklan, jonka otsikkona on ”Sellaisten lainsäädäntöjen mukaan täyttyneiden vakuutus- tai asumiskausien huomioon ottaminen etuuksia koskevien oikeuksien saavuttamiseksi, säilyttämiseksi tai takaisin saamiseksi, joiden alainen palkattu työntekijä tai itsenäinen ammatinharjoittaja on ollut”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos jäsenvaltion lainsäädännön mukaan etuuksia koskevan oikeuden saavuttamiseksi, säilyttämiseksi tai takaisin saamiseksi järjestelmässä, joka ei ole 2 tai 3 kohdan mukainen erityisjärjestelmä, edellytetään vakuutus- tai asumiskausien täyttymistä, tämän jäsenvaltion toimivaltainen vakuutuslaitos ottaa huomioon tarpeellisessa määrin muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan täyttyneet vakuutus- tai asumiskaudet, olivatpa ne täyttyneet yleisessä järjestelmässä tai erityisjärjestelmässä ja joko palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana. Nämä kaudet otetaan huomioon ikään kuin ne olisivat sovellettavan lainsäädännön mukaisesti täyttyneitä kausia.”

Kansallinen säännöstö

5 Puolassa vanhuus- ja muita eläkkeitä säännellään sosiaalivakuutuskassasta maksettavista vanhuus- ja muista eläkkeistä 17.12.1998 annetulla lailla (ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), sellaisena kuin se on konsolidoidussa muodossaan (Dz. U. 2004, nro 39, järjestysnumero 353; jäljempänä eläkelaki).

6 Eläkelain 5 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Määritettäessä oikeutta vanhuus- tai muuhun eläkkeeseen ja laskettaessa eläkkeen määrää otetaan huomioon seuraavat kaudet, ellei 2–5 momentista muuta johdu:

1) 6 §:ssä tarkoitetut maksukaudet

2) 7 §:ssä tarkoitetut maksuihin perustumattomat kaudet.

2. Määritettäessä oikeutta vanhuus- tai muuhun eläkkeeseen ja laskettaessa eläkkeen määrää maksuihin perustumattomat kaudet otetaan huomioon osoitettujen maksukausien kolmasosaan asti.

_ _”

7 Lain 10 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Määritettäessä oikeutta vanhuuseläkkeeseen ja laskettaessa eläkkeen määrää otetaan lisäksi maksukausina huomioon seuraavat kaudet, ellei 56 §:stä muuta johdu:

_ _

3) työskentelykaudet, jotka yli 16-vuotias henkilö on täyttänyt ennen 1.1.1983 työskentelemällä maatilalla, silloin kun 5–7 §:ssä säädettyjen periaatteiden mukaisesti määritetyt maksukaudet ja maksuihin perustumattomat kaudet jäävät alle vanhuuseläkeoikeuden saamiselta edellytetyn vähimmäiskauden, sikäli kun tämä on tarpeen vähimmäiskauden saavuttamiseksi.”

8 Eläkelain 29 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Ennen 1.1.1949 syntyneet vakuutetut, jotka eivät ole täyttäneet 27 §:n 1 momentissa säädettyä eläkeikää, voivat jäädä eläkkeelle seuraavasti:

1) 55 vuotta täyttänyt nainen siinä tapauksessa, että hänen osaltaan on täyttynyt joko vähintään 30 vuotta maksukausia ja maksuihin perustumattomia kausia tai vähintään 20 vuotta maksukausia ja maksuihin perustumattomia kausia, jos hänet on todettu täysin työkyvyttömäksi.”

9 Lain 46 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Oikeuden vanhuuseläkkeeseen 29, 32, 33 ja 39 §:ssä säädetyin edellytyksin voivat saada myös vakuutetut, jotka ovat syntyneet 31.12.1948 jälkeen ja ennen 1.1.1969, jos he täyttävät seuraavat edellytykset:

1) he eivät ole liittyneet avoimeen eläkerahastoon tai he ovat tehneet hakemuksen avoimeen eläkerahastoon kertyneiden varojensa siirtämisestä sosiaaliturvalaitoksen välityksellä valtiolle

2) he täyttävät näissä säännöksissä säädetyt vanhuuseläkeoikeuden saamisen edellytykset 31.12.2008 mennessä.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

10 Tomaszewska, joka on syntynyt 1.3.1952, oli 55 vuotta täytettyään hakenut oikeutta varhennettuun vanhuuseläkkeeseen.

11 Hän ei ollut liittynyt avoimeen eläkerahastoon, ja hänen osaltaan vakuutusmaksujen perusteella oli täyttynyt 181 kuukautta maksukausina, 77 kuukautta ja 11 päivää maksuihin perustumattomina kausina sekä 56 kuukautta ja 25 päivää työskentelykausina hänen vanhempiensa maatilalla. Lisäksi hänen osaltaan oli täyttynyt entisessä Tšekkoslovakian sosialistisessa tasavallassa 49 kuukautta maksukausina.

12 Zakład Ubezpieczeń Społecznych hylkäsi Tomaszewskan eläkehakemuksen 2.8.2007 tekemällään päätöksellä sillä perusteella, ettei hän ollut osoittanut eläkelain 29 §:n 1 momentin 1 kohdassa edellytetyn välttämättömän 30 vuoden mittaisen vähimmäiskauden täyttymistä. Koska kyseisen lain 5 §:n 2 momentin mukaan maksuihin perustumattomat kaudet eivät voi ylittää kolmasosaa Puolassa täyttyneistä maksukausista, Zakład Ubezpieczeń Społecznych otti hänen osaltaan huomioon maksukausina ainoastaan 181 kuukautta sekä maksuihin perustumattomina kausina 60 kuukautta ja 10 päivää. Zakład Ubezpieczeń Społecznych katsoi, että koska Tomaszewskalla ei

myöskään ollut todistusta täydestä työkyvyttömyydestä, hän ei täyttänyt edellytyksiä, jotka on asetettu naisten oikeudelle jäädä varhennetulle vanhuuseläkkeelle.

13 Tomaszewska nosti kanteen tästä päätöksestä Sąd Okręgowy w Nowym Sączussa (Nowy Sączin alioikeus). Se hyväksyi 7.12.2007 antamallaan tuomiolla Tomaszewskan kanteen osittain ja katsoi, että hänellä oli oikeus osittaiseen vanhuuseläkkeeseen 14.5.2007 alkaen.

14 Sąd Apelacyjny w Krakowie (Krakovan muutoksenhakutuomioistuin) hylkäsi 5.8.2008 antamallaan tuomiolla Zakład Ubezpieczeń Społecznychin valituksen ja vahvisti alioikeuden antaman tuomion.

15 Sąd Apelacyjny w Krakowien mukaan laskemalla yhteen Puolassa ja ulkomailla täyttyneet vakuutuskaudet ne voidaan ottaa täysimääräisesti huomioon siirtotyöläisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen mukaisesti. Näin on siksi, että jos katsotaan, etteivät maksuihin perustumattomat kaudet voi ylittää kolmasosaa Puolassa täyttyneistä maksukausista, tämä johtaisi tilanteeseen, jossa maksuihin perustumattomat kaudet otettaisiin huomioon siirtotyöläisten osalta epäedullisemmin kuin niiden henkilöiden osalta, jotka voivat osoittaa täyttäneensä suhteellisen pitkiä maksukausia Puolassa.

16 Zakład Ubezpieczeń Społecznych teki kassaatiovalituksen, jossa se väitti, että asetuksen N:o 1408/71 45 artiklan 1 kohtaa ja asetuksen N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä 21.3.1972 annetun asetuksen (ETY) N:o 574/72 (EYVL L 74, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna asetuksella N:o 118/97 (jäljempänä asetus N:o 574/72), 15 artiklan 1 kohdan a alakohtaa sekä eläkelain 5 §:n 2 momenttia

on tulkittu väärin. Sen mukaan Sąd Apelacyjny w Krakowie on ollut väärässä katsoessaan, että Puolassa täyttyneet maksuihin perustumattomat kaudet on otettava huomioon siltä osin kuin ne eivät ylitä kolmasosaa Puolassa ja ulkomailla täyttyneiksi osoitetuista maksukausista.

17 Zakład Ubezpieczeń Społecznych katsoo, että asiassa olisi seurattava asetuksen N:o 1408/71 45 artiklan 1 kohdassa vakuutuskausien huomioon ottamista varten säädettyä järjestystä. Arvioidakseen, riittääkö jäsenvaltiossa täyttynyt vakuutuskausi antamaan oikeuden vanhuuseläkkeeseen, asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen on ensin sovellettava vain tämän jäsenvaltion lainsäädäntöä ja määritettävä, voiko siellä täyttynyt vakuutuskausi tuottaa oikeuden vanhuuseläkkeen saamiseen kyseisestä laitoksesta. Elleivät näin määritetyt vakuutuskaudet riitä, on seuraavaksi otettava huomioon muissa jäsenvaltioissa täyttyneet vakuutuskaudet.

18 Zakład Ubezpieczeń Społecznych väittää, että tälle lähestymistavalle saadaan tukea myös asetuksen N:o 574/72 15 artiklan sanamuodosta. Lisäksi sen avulla kyetään ottamaan huomioon kaikki ulkomailla täyttyneet vakuutuskaudet, olivatpa ne maksukausia tai maksuihin perustumattomia kausia, koska tiettyjen maksukausien huomioon ottamiseen mahdollisesti kohdistuvaa rajoitusta ei näin sovellettaisi ulkomailla täyttyneisiin vakuutuskausiin, millä olisi erityisen tärkeä merkitys juuri siinä tapauksessa, että tällaisia vakuutuskausia on täyttynyt sellaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, joka ottaa ne huomioon selvittäessään sitä, onko oikeus etuuteen syntynyt.

19 Sitä vastoin Sąd Apelacyjny w Krakowien mukaan kunkin jäsenvaltion on määrittääkseen henkilön oikeuden sosiaalivakuutuksesta maksettaviin etuuksiin asetuksen N:o 1408/71 45 artiklan 1 kohdan mukaisesti rinnastettava missä tahansa muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa täyttyneet vakuutuskaudet kyseisen jäsenvaltion alueella täyttyneisiin vakuutuskausiin.

20 Todettuaan, että Sąd Apelacyjny w Krakowien omaksuma kanta saa tukea asetuksen N:o 1408/71 46 artiklan 2 kohdan a alakohdan ensimmäisen virkkeen sanamuodosta, joka koskee etuuden teoreettisen määrän laskemista, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että erimielisyyden voidaan katsoa tiivistyvän vain siihen, onko osuus, jota maksuihin perustumattomat kaudet eivät saa ylittää, kolmasosa Puolassa täyttyneistä maksukausista, jotka on osoitettu, vai kolmasosa kaikista vakuutetun työuran aikana täyttyneistä vakuutuskausista, muissa jäsenvaltioissa täyttyneet maksukaudet mukaan lukien.

21 Sąd Najwyższy on näin ollen päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [asetuksen N:o 1408/71] 45 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä [asetuksen N:o 574/72] 15 artiklan 1 kohdan a alakohdan kanssa, tulkittava siten, että kun jäsenvaltion toimivaltainen laitos toteaa, ettei työntekijä täytä tämän valtion lainsäädännössä eläkeoikeuden myöntämiselle asetettua edellytystä siellä täyttyneestä riittävän pitkästä vakuutuskaudesta, sen on otettava huomioon toisessa jäsenvaltiossa täyttynyt vakuutuskausi niin, että se laskee vakuutuskauden, josta oikeuden saaminen riippuu, uudelleen soveltamalla kansallisen oikeuden säännöksiä ja rinnastaa tällöin toisessa valtiossa täyttyneen kauden kotimaassa täyttyneeseen kauteen, vai niin, että se lisää toisessa jäsenvaltiossa täyttyneen kauden siihen kotimaiseen kauteen, joka on ensin määritetty kyseessä olevien säännösten mukaisesti?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

22 Täsmennettäköön aluksi, että Zakład Ubezpieczeń Społecznychin ja Tomaszewskan välisessä riita-asiassa on kyse oikeuden saamisesta vanhuuseläkkeeseen eli tilanteesta, joka kuuluu asetuksen N:o 1408/71 45 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, kun

taas etuuksien määrän laskentaa koskevat säännöt on vahvistettu saman asetuksen 46 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat C-45/92 ja C-46/92, Lepore ja Scamuffa, tuomio 9.12.1993, Kok., s. I-6497, 13 kohta ja asia C-251/94, Lafuente Nieto, tuomio 12.9.1996, Kok., s. I-4187, 49 kohta).

23 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymys koskee asiallisesti sitä, onko asetuksen N:o 1408/71 45 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että määritettäessä vähimmäisvakuutuskautta, jonka täyttyminen on kansallisessa lainsäädännössä asetettu edellytykseksi sille, että siirtotyöläinen voi saada oikeuden vanhuuseläkkeeseen, asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen on otettava huomioon määritettäessä sitä rajaa, jota maksuihin perustumattomat kaudet eivät voi ylittää suhteessa maksukausiin, sellaisena kuin siitä on säädetty kyseisen jäsenvaltion lainsäädännössä, vain kyseisessä jäsenvaltiossa täyttyneet maksukaudet vai kaikki siirtotyöläisen työuran aikana täyttyneet vakuutuskaudet, muissa jäsenvaltioissa täyttyneet kaudet mukaan lukien.

24 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltiot ovat edelleen toimivaltaisia määrittelemään ne edellytykset, joiden täyttymistä sosiaaliturvaetuuksien myöntämiseltä vaaditaan, vaikka ne määrittelisivätkin ne ankarimmiksi, kunhan säädetyt edellytykset eivät johda unionin muiden jäsenvaltioiden työntekijöiden avoimeen tai peiteltyyn syrjintään (ks. asia C-12/93, Drake, tuomio 20.9.1994, Kok., s. I-4337, 27 kohta; yhdistetyt asiat C-88/95, C-102/95 ja C-103/95, Martínez Losada ym., tuomio 20.2.1997, Kok., s. I-869, 43 kohta ja asia C-306/03, Salgado Alonso, tuomio 20.1.2005, Kok., s. I-705, 27 kohta).

25 Näin on siksi, että asetuksella N:o 1408/71 käyttöön otettu järjestelmä on vain yhteensovittamisjärjestelmä, jossa muun muassa määritetään yksi tai useampi lainsäädäntö, jota tai joita sovelletaan työntekijöihin ja itsenäisiin ammatinharjoittajiin, jotka käyttävät eri tilanteissa oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen (ks. asia C-493/04, Piatkowski, tuomio 9.3.2006, Kok., s. I-2369, 20 kohta; asia C-50/05, Nikula, tuomio 18.7.2006, Kok., s. I-7029, 20 kohta ja asia C-103/06, Derouin, tuomio 3.4.2008, Kok., s. I-1853, 20 kohta).

26 Tällaiselle järjestelmälle on ominaista se, että työskentelykausien tai vakuutuskausien muodostumiselle asetetut edellytykset vaihtelevat sen mukaan, missä jäsenvaltiossa asianomainen työntekijä on työskennellyt. Nämä edellytykset määritellään asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan r alakohdan mukaan yksinomaan sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jonka mukaisesti kyseiset kaudet ovat täyttyneet.

27 Jäsenvaltioiden on edellytyksiä vahvistaessaan kuitenkin noudatettava unionin oikeutta ja erityisesti asetuksen N:o 1408/71 tavoitteita sekä niitä periaatteita, joille asetus perustuu.

28 Tässä yhteydessä on muistettava, että asetuksen N:o 1408/71 tarkoituksena on sen johdanto-osan toisen ja neljännen perustelukappaleen mukaan työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien vapaan liikkuvuuden toteuttaminen Euroopan yhteisössä; samalla tarkoituksena on kuitenkin kunnioittaa jäsenvaltioiden sosiaaliturvalainsäädäntöjen ominaispiirteitä. Tästä syystä, kuten asetuksen viidennestä, kuudennesta ja kymmenennestä perustelukappaleesta ilmenee, pääsääntönä on asetuksen mukaan se, että työntekijöitä kohdellaan yhdenvertaisesti eri jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen perusteella, ja siksi asetuksella pyritään parhaalla mahdollisella tavalla turvaamaan kaikkien jäsenvaltion alueella työskentelevien työntekijöiden yhdenvertainen kohtelu sekä estämään se, että oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen käyttäville työntekijöille aiheutuu haittoja tämän oikeuden käyttämisestä (ks. em. asia Piatkowski, tuomion 19 kohta, em. asia Nikula, tuomion 20 kohta ja em. asia Derouin, tuomion 20 kohta).

29 Erityisesti vanhuusvakuutuksen osalta asetuksen N:o 1408/71 45 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että jäsenvaltion, jonka lainsäädännössä oikeuden saamiselta etuuteen edellytetään vähimmäisvakuutuskauden täyttymistä, toimivaltainen laitos ottaa huomioon – jos se on tarpeen, jotta asianomainen työntekijä saisi oikeuden etuuteen –

muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan täyttyneet vakuutuskaudet ikään kuin ne olisivat täyttyneet sen lainsäädännön mukaan, jota kyseinen laitos soveltaa.

30 Asetuksen N:o 1408/71 45 artiklalla pannaan täytäntöön vakuutuskausien vakuutus-, asumis- tai työskentelykausien yhteen laskemisen periaate, josta on säädetty EY 42 artiklan a alakohdassa. Kyse on yhdestä niistä perusperiaatteista, jotka koskevat jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista unionissa ja joilla pyritään takaamaan se, että EY:n perustamissopimuksessa taatun vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden käyttämisen seurauksena työntekijältä ei viedä oikeutta niihin sosiaaliturvan etuihin, joita hän olisi voinut vaatia, jos hän olisi ollut koko uransa yhdessä ainoassa jäsenvaltiossa. Tällainen seuraus voisi näet saada unionin työntekijän luopumaan käyttämästä oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, mikä muodostaisi näin ollen esteen tälle vapaudelle (ks. mm. asia C-481/93, Moscato, tuomio 26.10.1995, Kok., s. I-3525, 28 kohta ja em. asia Salgado Alonso, tuomion 29 kohta).

31 Näin ollen jäsenvaltiolla on oikeus säätää kansallisessa lainsäädännössä säädetyn eläkeoikeuden syntymisen edellyttämästä vähimmäisvakuutuskaudesta ja määrittää niiden vakuutuskausien luonne ja raja, jotka voidaan huomioida tässä tarkoituksessa, kunhan minkä tahansa muun jäsenvaltion lainsäädännön mukaan täyttyneet kaudet otetaan asetuksen N:o 1408/71 45 artiklan mukaisesti samoin edellytyksin myös huomioon ikään kuin ne olisivat täyttyneet kansallisen lainsäädännön mukaisesti (ks. vastaavasti em. asia Salgado Alonso, tuomion 31 kohta).

32 Nyt käsiteltävässä tapauksessa unionin tuomioistuimelle toimitetuista asiakirjoista käy ilmi, että Zakład Ubezpieczeń Społecznych on hyväksynyt toisessa jäsenvaltiossa täyttyneet maksukaudet määritellessään vanhuuseläkeoikeuden syntymiseltä edellytettyä vähimmäiskautta ja lisännyt ne Puolassa täyttyneiden vakuutuskausien kokonaismäärään. Näitä toisessa jäsenvaltiossa täyttyneitä maksukausia ei kuitenkaan ole

otettu huomioon määritettäessä sitä kolmasosaksi vahvistettua rajaa, jota maksuihin perustumattomat kaudet eivät saa ylittää suhteessa maksukausiin.

33 Asiassa ei kuitenkaan ole kiistetty sitä, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen työntekijä, jonka osalta maksukausia on täyttynyt Puolassa ja jossakin toisessa jäsenvaltiossa, joutuu tästä syystä epäedullisempaan asemaan suhteessa työntekijään, jonka osalta kaikki maksukaudet ovat täyttyneet Puolassa.

34 Kuten Zakład Ubezpieczeń Społecznychin tekemästä laskelmasta käy ilmi, Tomaszewska voi vedota vain yhteen 60 kuukauden mittaiseen maksuihin perustumattomaan kauteen, joten hän kykenee osoittamaan kaikkiaan 346 kuukauden mittaisen maksukauden, mikä eri riitä siihen, että hän voisi vaatia eläkeoikeutta. Jos taas Tomaszewska olisi sen sijaan, että hän on käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja täyttänyt maksukausia toisessa jäsenvaltiossa, täyttänyt kaikki maksukautensa Puolassa, hän olisi voinut vedota 76 kuukauden mittaiseen maksuihin perustumattomaan kauteen, jolloin maksukausien yhteenlaskettu määrä olisi ollut hänen osaltaan 362 kuukauden mittainen, mikä vastaa sitä 30 vuoden vähimmäiskautta, jota eläkeoikeuden saaminen edellyttää.

35 Tällaisessa tilanteessa sentyyppisellä tavalla, jolla Zakład Ubezpieczeń Społecznych soveltaa pääasiassa kansallista oikeutta määritettäessä sitä kolmasosaksi vahvistettua rajaa, jota maksuihin perustumattomat kaudet eivät saa ylittää suhteessa maksukausiin, kohdellaan oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen käyttäneitä unionin työntekijöitä epäedullisemmin kuin työntekijöitä, jotka eivät ole käyttäneet tätä

oikeutta, sekä rajoitetaan työntekijöiden vapaata liikkuvuutta ja estetään asetuksen N:o 1408/71 45 artiklassa vahvistettujen yhteenlaskusääntöjen soveltaminen.

36 Edellä 31 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä seuraa, että Puolan oikeudessa voidaan kyllä asettaa vaatimus vähimmäismaksukaudesta, jota vanhuuseläkeoikeuden saamiselta edellytetään, ja määrittää niiden maksukausien luonne ja raja, jotka voidaan ottaa huomioon, mutta näin voidaan tehdä vain, jos toisessa jäsenvaltiossa täyttyneet maksukaudet otetaan asetuksen N:o 1408/71 45 artiklan mukaisesti huomioon samoin edellytyksin kuin Puolassa täyttyneet kaudet.

37 Näin ollen Tomaszewskan osalta missä tahansa muussa jäsenvaltiossa täyttyneet maksukaudet on rinnastettava Puolassa täyttyneisiin maksukausiin ja siten sisällytettävä laskelmaan, jonka tarkoituksena on määrittää se kolmasosaksi vahvistettu raja, jota maksuihin perustumattomat kaudet eivät voi ylittää suhteessa maksukausiin.

38 Puolan hallituksen väitteestä, jonka mukaan se, ettei muissa jäsenvaltioissa täyttyneitä vakuutuskausia oteta huomioon määritettäessä kolmasosaksi vahvistettua rajaa, jota maksuihin perustumattomat kaudet eivät voi ylittää suhteessa maksukausiin, on perusteltavissa hallinnollisilla vaikeuksilla ja muilla käytännön ongelmilla, on riittävää todeta, että EY 39 artiklan 3 kohdan mukaan työntekijöiden oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen voidaan rajoittaa ainoastaan yleiseen järjestykseen, turvallisuuteen ja kansanterveyteen perustuvista syistä. Rajoituksia, jotka kohdistuvat työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen, ei siis voida perustamissopimuksessa nimenomaisesti mainittuja tilanteita lukuun ottamatta oikeuttaa millään perusteella (ks. vastaavasti asia

C-10/90, Masgio, tuomio 7.3.1991, Kok., s. I-1119, 24 kohta ja asia C-400/02, Merida, tuomio 16.9.2004, Kok., s. I-8471, 30 kohta).

39 Esitettyyn kysymykseen on edellä todetun perusteella vastattava, että asetuksen N:o 1408/71 45 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että määritettäessä vähimmäisvakuutuskautta, jonka täyttyminen on kansallisessa lainsäädännössä asetettu edellytykseksi sille, että siirtotyöläinen voi saada oikeuden vanhuuseläkkeeseen, asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen on otettava huomioon määritettäessä sitä rajaa, jota maksuihin perustumattomat kaudet eivät voi ylittää suhteessa maksukausiin, sellaisena kuin siitä on säädetty kyseisen jäsenvaltion lainsäädännössä, kaikki siirtotyöläisen työuran aikana täyttyneet vakuutuskaudet, muissa jäsenvaltioissa täyttyneet kaudet mukaan lukien.

Oikeudenkäyntikulut

40 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se

on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97, sellaisena kuin se on muutettuna 18.12.2006 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1992/2006, 45 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että määritettäessä vähimmäisvakuutuskautta, jonka täyttyminen on kansallisessa lainsäädännössä asetettu edellytykseksi sille, että siirtotyöläinen voi saada oikeuden vanhuuseläkkeeseen, asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen on otettava huomioon määritettäessä sitä rajaa, jota maksuihin perustumattomat kaudet eivät voi ylittää suhteessa maksukausiin, sellaisena kuin siitä on säädetty kyseisen jäsenvaltion lainsäädännössä, kaikki siirtotyöläisen työuran aikana täyttyneet vakuutuskaudet, muissa jäsenvaltioissa täyttyneet kaudet mukaan lukien.

Allekirjoitukset